WANDELING VAN WERELDFORMAAT

Wim Pijbes — Hoofddirecteur Rijksmuseum

Wie de mooiste denkbare wandeling wil maken door de Nederlandse kunst en geschiedenis komt naar het Rijksmuseum. Nergens ter wereld zijn zoveel eminente kunstwerken en belangrijke historische objecten bijeen die samen de cultuurgeschiedenis van Nederland verbeelden.

Eén buitengewoon belangrijk element in die Nederlandse cultuurgeschiedenis is de blik naar buiten, de relatie met de landen om ons heen én met de landen overzee. De betekenis van de band met Azië kan moeilijk overschat worden. Natuurlijk is die band direct zichtbaar in de toevloed van Aziatische voorwerpen die een ereplaats in Nederlandse interieurs kregen, maar hij is ook minder zichtbaar: de contacten met verre Aziatische culturen hielpen de onderzoekende, open blik te ontwikkelen. Dat heeft bijgedragen aan de 17^e-eeuwse successen in economie, kunst en wetenschap. Azië is zo gezien alom aanwezig in onze geschiedenis en dus in het Rijksmuseum. Op letterlijk iedere verdieping wordt de bezoeker herinnerd aan de internationale rol en betekenis van ons land, van het vroegst bekende portret van een Afrikaanse man, rond 1525 geschilderd door Jan Mostaert, tot de Javaan in kleermakerszit, vier-

honderd jaar later vereeuwigd in een monumentale zandsteen sculptuur.

In de 17^e eeuw zorgde de VOC ervoor dat Azië en Europa veel hechter dan voorheen verbonden werden. Luxe goederen en kennis, gepubliceerd door Amsterdamse uitgeverijen, verspreidden zich vanuit Amsterdam over de hele Westerse wereld. In het begin van de 20^e eeuw groeide het besef dat de kunsten in Azië nog veel rijker en veelzijdiger waren dan tot dan toe gedacht: sculptuur en schilderkunst waren bijvoorbeeld nog maar nauwelijks bekend. De Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst heeft vanaf 1918 de ogen van het Nederlandse publiek hiervoor geopend.

Het is vanzelfsprekend dat het Rijksmuseum Azië de aandacht schenkt die dit continent verdient. In het chronologische verhaal van Nederlandse kunst en geschiedenis in het hoofdgebouw, én met een eigen paviljoen voor de kunsten van Azië, van India tot Japan. Ik ben er trots op dat het Rijksmuseum met de collectie van de VVAK die kunsten zo prominent kan laten zien, in Nederland, aan de wereld.